

Wij vinden het belangrijk dat we goed met elkaar omgaan. En dat bewijzen onze leerlingen en ons personeel elke dag opnieuw. Op het Jan Arentsz mag je allemaal anders zijn. We vinden het ook belangrijk dat we ons allemaal aan de afspraken houden. Vanaf het moment dat een brugklasser binnenkomt krijgt hij alle ruimte om zich te ontplooien, maar nooit ten koste van anderen. Iedereen heeft een stem en we willen ook dat iedereen leert luisteren. We verwachten van Jan Arentsz leerlingen dat ze zelfstandig zijn en we helpen de leerlingen ook als ze begeleiding nodig hebt om dat te leren. Schoolprestaties en het diploma tellen, maar ook en misschien wel vooral, dat leerlingen op het Jan Arentsz gelukkig zijn.

Wat is pesten? Pesten betekent het systematisch misbruiken van je persoonlijke macht en/of kracht om anderen die zich niet of moeilijk kunnen verweren pijn te doen, te intimideren of bang te maken met de bedoeling er zelf beter van te worden. Pesten kan variëren van steeds terugkerende klein pesterijen tot echte bedreigingen en lichamelijk geweld. Of dit pesten in de klas of via de “social media” gebeurt, doet er niet toe.

De inhoud van dit pestprotocol is o.a. gebaseerd op de aanpak die Bob van der Meer voor scholen voorstelt.

Preventieve aanpak

Pesten past niet in deze visie en hier geldt: voorkomen is beter dan genezen. Om die reden investeren we in de brugklas en ook in de tweede klas in preventie. De mentoren besteden regelmatig aandacht aan de wijze waarop leerlingen met elkaar omgaan. Goed investeren in preventie betekent dat je achteraf niet of weinig hoeft in te grijpen.

Een onderdeel van de preventie is ‘elkaar leren kennen’. Immers, als je elkaar kent, komt pesten niet in je hoofd op. De toekomstige brugklasleerlingen maken met elkaar en de mentor kennis voor de zomervakantie. Na de zomervakantie zijn er twee introductiedagen om de groepsvorming te bevorderen.

In het begin van ieder schooljaar besteden we in de ‘Week tegen pesten’ aandacht aan deze ongewenste omgangsvorm. Bij vakken als Aardrijkskunde, Godsdienst, Biologie, Verzorging en Maatschappijleer of in diverse projecten wordt via de lesstof begrip gekweekt voor anders denkenden, waardoor respect ontstaat voor anderen.

Het toneelstuk “De pest eruit” ziet elke brugklas in november/december. Het is een klasvoorstelling, juist omdat pesten heel vaak in de groep plaatsvindt. De ouders die dat wensen kunnen de voorstelling vooraf zien. Dat geeft de ouders de gelegenheid om er na de voorstelling in de klas thuis met elkaar over te spreken. Het toneelstuk wordt door de twee toneelspelers met de klas nabesproken. In het toneelstuk wordt een onderscheid gemaakt tussen de pester, de gepeste en de middengroep, d.w.z. de groep die ziet wat er gebeurt maar niets doet. In een klassengesprek over de wijze waarop leerlingen met elkaar omgaan is het beeld dat in het toneelstuk wordt neergezet (de gnoes die de leeuw verjagen) eenvoudig weer terug te halen.

De mentor besteedt regelmatig aandacht aan de wijze waarop de leerlingen in de klas met elkaar omgaan, waardoor er een sfeer ontstaat waarin het melden van pesten in alle veiligheid kan gebeuren.

Tijdens de lessen Lichamelijke Opvoeding wordt er gedurende een aantal weken nadrukkelijk aandacht besteed aan weerbaarheid en groepsvorming. Daarnaast is er de mogelijkheid om een weerbaarheidsstraining te volgen. In de brugklas komt de mentor in principe voor de kerstvakantie op huisbezoek. Hierdoor wordt de drempel sterk verlaagd om indien er wel gepest wordt, dit te bespreken met de mentor.

Naast bovenstaande beschrijving kent iedere vestiging eigen elementen en aanpak om aandacht te hebben en te houden op het voorkomen van pesten. Via een enquête van de GGD en het LAKS-onderzoek onder derde klassers en hun ouders weten we of we als school zaken moeten bijstellen. 'Pestbeleid' staat niet op zich. De pedagogische aanpak heeft grote invloed op het functioneren van de groep. Al die onderdelen van het schoolwerk die bijdragen aan een groter gevoel van veiligheid dragen bij aan een warm en sociaal schoolklimaat.

Curatieve aanpak

In de klas

Hoe gaan we om met gesignaleerd pestgedrag? Een docent merkt dat een leerling duidelijk het slachtoffer is bij vervelende opmerkingen in de klas. Hij wordt bijvoorbeeld openlijk vernederd of verlaat huilend het lokaal en uit het gesprek blijkt dat hij als zondebok behandeld wordt. Als de docent niets doet, geeft hij daarmee aan dat hij het gedrag van de agressoren accepteert. Hij zal de leerlingen dus moeten confronteren met hun gedrag. Hij gebruikt de confronterende methode.

In een andere situatie heeft de docent alleen nog maar een (eventueel sterk) vermoeden dat het verschijnsel in een klas speelt. Dat maakt hij op uit allerlei signalen: briefjes, blikken, (zogenaamd leuke) opmerkingen in de richting van steeds dezelfde leerling. Het heeft in deze situatie weinig zin de klas met dit gedrag te confronteren: ze zullen ontkennen. De docent zal dan omzichtiger te werk moeten gaan, een directe confrontatie vermijden, maar het onderwerp indirect aan de orde stellen. Hij gebruikt dan de niet-confronterende methode.

In alle gevallen informeert de docent de mentor van de klas. De mentor kan met de teamleider/leerjaarcoördinator overleggen wat een goede aanpak is. De zorgcoördinator heeft vanuit zijn expertise veel kennis van zaken en kan meedenken over een aanpak in de klas.

Voor zowel de confronterende als de niet-confronterende methode zijn voorbeeldlessen beschikbaar in de kennisbank. Afhankelijk van het leerjaar/afdeling kan de mentor hierop variëren. De opbouw blijft hetzelfde (aanloop, bezinning, vaststellen actiepunten, afspraken en tenslotte je eerstvolgende stap). Een mogelijk stappenplan is beschikbaar in de kennisbank.

Gesprekken buiten de klas

Omdat het pesten in een groep plaatsvindt is het van cruciaal belang om het pesten ook daar aan te pakken. Daarnaast zullen er gesprekken met de gepeste leerling, de pester(s) en de ouders plaatsvinden. Er zijn voor de diverse gesprekken tips beschikbaar, deze tips kun je vinden in de kennisbank. Daarin staan de grondhouding, het doel van het gesprek, de gespreksfasen en de voorwaarden opgesomd:

- a. Gesprek met het slachtoffer
- b. Gesprek met de pester
- c. Gesprek tussen pester en slachtoffer
- d. Aanbevelingen voor gesprekken met ouders

Er kan in dit alles een opbouw zitten. De mentor kan dat met zijn/haar teamleider/leerjaarcoördinator doorspreken. Soms kan namelijk een eenmalig gesprek tussen pester en slachtoffer en het informeren van de ouders van de gepeste leerling voldoende zijn. Herhaalt het pesten zich, dan is ook een gesprek met de ouders van de pester en/of slachtoffer nodig. Sancties kunnen dan ook niet uitblijven.

Indien nodig wordt er binnen of buiten de school een vorm van ondersteuning gezocht voor het slachtoffer en/of de pester.

In de kennisbank staan nog een aantal tips en interessante websites die je verder kunnen helpen bij een vervolgstap in de klas.